

Informasjonssenteret Hieronimus
Boks 1752 5816 Bergen
Tlf 55560304
Web: hieronimus.org

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Høringsuttalelse fra Informasjonssenteret Hieronimus vedr. «Forslag om særlige regler for gjennomføring av psykisk helsevern i regionale sikkerhetsavdelinger, herunder i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå»

Det er uakseptabelt å gjennomføre en så inngripende lovendring uten debatt og med så kort høringsfrist. Forslaget er et angrep på demokratiet og rettssikkerheten, og bør stoppes og forkastes umiddelbart.

Det er prinsipielt meget betenkelig å fremme en lovendring for å ramme en person som allerede er tatt, og innesperret (Anders Behring Breivik), ikke minst siden det er «offeret» for terroren, dvs. regjeringen og Arbeiderpartiet, som nå utarbeider innholdet i fremtidig tvungent psykisk helsevern som Breivik vil måtte gjennomgå om han blir erklært utilregnelig.

Hvis regjeringen likevel vil fremme dette forslaget, bør de derfor umiddelbart utnevne «settemyndigheter» til å behandle denne saken, selv om de skulle være på trygg grunn rent juridisk. De bør leie inn arbeidskraft fra myndighetene til et av våre naboland til å gjennomgå saken, slik at ikke noen som er berørt av 22. juli selv skal sitte og behandle en sak som omhandler ugjerningsmannen. Det å endre på spillereglene underveis, etter at ugjerningsmannen er tatt, åpner for forferdelige konsekvenser rent juridisk, og det vil bli stående som en skamplett på regjeringens behandling av 22. juli.

At Riksadvokaten i sin høringsuttalelse velsigner denne hekseprosessen, viser bare at myndighetene kollektivt har mistet gangsynet i sin iver etter å være helt sikre på at ugjerningsmannen ikke skal slippe ut noen gang. Sånn skal jus ikke praktiseres.

For Breiviks vedkommende, må vi bare leve med det lovverket vi hadde, slik det var i gjerningsøyeblikket, dvs. 22. juli. Ingen lover som vil kunne ramme Breivik på et senere tidspunkt, må endres før det er endelig avgjort om det for ham blir forvaring eller tvungent psykisk helsevern.

Vi kan ikke, som et påstått rettssamfunn, lage lover for målrettet å ramme en som er fanget allerede – dvs. hvis fangen er tilstrekkelig ond, så forkaster vi bare alt som vi har av juridisk og moralsk bagasje. Om dette forslaget ikke skulle rammes rent juridisk, f.eks. av

Grunnloven § 97. «Ingen Lov maa gives tilbagevirkende Kraft.»), så er det fortsatt lov å bruke hodet for å unngå dette juridiske galimatias.

En annen virkning av lovforslaget er kollektiv avstraffelse; nå blir flere andre psykisk syke rammet av et strengere lovverk, som egentlig blir innført av og for dem som ønsker å hevne seg på Breivik. Dette er IKKE måten å gjøre det på ved en lovendring innen psykiatrien.

Forslaget går i feil retning, i psykiatrien skal tvangen stoppes eller reduseres, ikke strammes til ytterligere. De såkalte farlige pasientene er i utgangspunktet en sårbar gruppe, og nå, bare pga. Breivik, får alle gråtekoner innenfor og utenfor psykiatrien, med myndighetenes vikarierende argumenter, oppfylt sine ønskelister av noen innstramninger i sikkerhetsavdelinger, som under normale forhold hadde tatt flere år å innføre.

Det er viktig at prosessen mot Breivik, også gjennomføringen av forvaring eller tvungent psykisk helsevern, blir utført på en måte vi som samfunn kan leve med, også når historien skal skrives. Alle de som bidrar i denne hekseprosessen som er satt i gang, i og med det foreliggende forslag til lovendring, vil måtte svare for sine handlinger i fremtiden.

Denne kollektive avstraffelsen av en fra før utsatt gruppe, i form av strengere vilkår for psykisk syke lovbrøtere og snikinnføringen av livstidsstraff, vil underminere demokratiet og den norske, humane rettspleien. Høringsprosessen kunne like godt ha blitt droppet, for det er ikke mulig å drøfte et så omfattende tema på 21 dager.

Det blir en skinnprosess for at de angrepne myndighetene skal få sin hevn over Breivik, tilsynelatende innenfor lovens rammer. Befolkningens behov for trygghet er ikke noe det bør legges vekt på i denne saken; det blir altfor generelt og vagt til at det kan begrunne en lovendring. Det er mange som frykter mye, med og uten grunn, deres følelsesliv kan ikke underbygge at spillereglene endres underveis.

Vår konklusjon:

«Forslag om særlige regler for gjennomføring av psykisk helsevern i regionale sikkerhetsavdelinger, herunder i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå» **må forkastes og høringsprosessen må ikke startes på nytt før rettskraftig dom er falt i Breivik-saken. Dette for å hindre at psykisk syke lovbrøtere skal rammes av samfunnets vrede mot Breivik og for å få en ryddig behandling av Breivik-prosessen.**

Arve Kirkevik,
styremedlem i Informasjonssenteret Hieronimus